

VEDLEJŠÍ VĚTY PŘÍSLOVEČNÉ PŘÍČINNÉ, ÚČELOVÉ, PODMÍNKOVÉ A PŘÍPUSTKOVÉ

26

☐ Vedlejší věta příslovečná příčinná

- ☐ • bývá uvozena podřadicími spojkami *protože, poněvadž, jelikož*;
- ☐ • ptáme se na ni jako na příslovečné určení příčiny a pomoci řídící věty (*Přišel pozdě, protože mu ujel vlak. Proč přišel pozdě?*).

☐ Vedlejší věta příslovečná účelová

- ☐ • bývá uvozena podřadicí spojkou *aby* a odpovídáme jí na otázku: *proč? za jakým účelem?* (*Tatínek šel na městský úřad, aby zaplatil poplatky za odpad. Proč, za jakým účelem šel tatínek na úřad?*).

☐ Vedlejší věta příslovečná podmínková

- ☐ • bývá uvozena podřadicími spojkami *jestliže, -li, kdyby, když, pokud* a uvádí, za jakých podmínek může být uskutečněn děj řídící věty (*Jestliže dostanu dobrou známku z matematiky, maminka mě pochválí. Kdy, za jaké podmínky mě maminka pochválí?*).

☐ Vedlejší věta příslovečná přípustková

- ☐ • bývá uvozena spojkami *ačkoli, ač, přestože, třebaže, i když, i kdyby* a vyjadřuje, navzdory čemu se uskutečňuje děj řídící věty (*Ačkoli se Radek učil, dostal špatnou známku. I přes co, navzdory čemu dostal Radek špatnou známku?*).

1. Určujte vedlejší věty příslovečné příčinné, účelové, podmínkové a přípustkové.

Vrátil se domů, aby zavřel okna. Jestliže bude bouřka, nevydávejte se do hor. Bratr nemohl cestovat do zahraničí, protože neměl platný cestovní pas. Příbuzní přijeli na návštěvu, aby popřáli tatínkovi k narozeninám. Když ti to rodiče dovolí, můžeš jít s námi do kina. Babička nemohla mluvit, jak byla dojatá. Turisté dostali v horské chatě horký čaj, aby se zahřáli. Přestože se všichni hráči snažili o co nejlepší výkon, mužstvo nakonec prohrálo. Jestliže nebudete muškáty pravidelně přihnojovat, nepokvetou. Představení bylo zrušeno, jelikož onemocněl představitel hlavní role. Budeš-li pravidelně cvičit, tvoje kondice se zlepší. Kdybys pečlivě dodržel návod na sestavení modelu, dopadlo by to lépe. Jana musela zajít na úřad, aby oznámila změnu adresy. I když byl mladý, všechny si získal svými názory.

2. Vyznačená příslovečná určení nahraďte vedlejšími větami příslovečnými.

Kvůli nemoci nesměl sportovat. *Bez zaplacení poplatku* nesmíte použít tuto cestu. Otec šel na obecní úřad *podat žádost* o byt. *Při troše opatrnosti* se nemusí nic zlého stát. Vážili si ho *pro jeho pravdomluvnost*. *Přes nepřízeň počasí* se výlet uskutečnil. *Navzdory všem varováním* se vydal do husté mlhy. *Bez sněhových řetězů* se do hor určitě nevydávejte. Tatínek vyrobil domeček pro panenky Alence *pro radost*. *V případě požáru* ihned volejte hasiče.